

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 4/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ett informationssystem för väg- och gatunätet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 oktober 2003 en proposition med förslag till lag om ett informationssystem för väg- och gatunätet (RP 84/2003 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Mikael Nyberg och trafikråd Matti Roine, kommunikationsministeriet
- regeringsråd Aulis Gerlander, inrikesministeriet

- ledande jurist Seppo Kaasinen och projektchef Riitta Kaasalainen, Vägförvaltningen
- direktör Antti Kosonen, Lantmäteriverket
- verkställande direktör Antero Vuorio, Genimap Oy
- chef för samhällstekniken Jussi Kauppi, Finlands Kommunförbund
- verkställande direktör Jaakko Rahja, Vägföreningen i Finland
- teknologie doktor Jussi Sauna-aho, Vemosim Oy.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ett informationssystem för väg- och gatunätet. I lagen finns regler för hur systemet inrättas, upprätthålls och utvecklas och om hur uppgifter får lämnas ut ur det. Syftet med lagen är att på riksnivå skapa ett informationssystem och en informationstjänst med uppgifter om allmänna och enskilda vägar och om gator. Det föreslås att Vägförvaltningen ska svara för informationssystemet och informationstjänsten. Lantmäteriverket levererar i enlighet med ett avtal med Vägförvaltningen för lagring i systemet de uppgifter det förfogar över om trafikledernas position och egenskaper. Vägförvaltningen åter levererar för lagring i systemet uppgifter om allmänna vägars egenskaper. Kommunerna kan i enlighet med avtal med Vägförvaltningen för lagring i informationssystemet leverera uppgif-

ter om gator och enskilda vägar som de sköter om. Kommunerna påförs alltså ingen lagstadgad skyldighet att leverera data.

Den nya lagen avser att säkerställa att de uppgifter som ingår i informationssystemet är färska. Därför föreslås det att Lantmäteriverket levererar uppgifter till systemet när ändringar skett i allmänna och enskilda vägars och gators position och enskilda vägars egenskaper och Vägförvaltningen uppgifter om ändringar för allmänna vägars vidkommade. Dessutom meddelar eller levererar kommunerna enligt avtal med Vägförvaltningen ändringsuppgifter om dels gator, dels enskilda vägar som de sköter om.

För att uppgifterna i informationssystemet ska kunna utnyttjas optimalt, föreslås Vägförvaltningen få rätt att ur informationssystemet lämna

ut uppgifter för att användas som sådana eller för tjänsteproduktion.

Enligt förslaget tar Vägförvaltningen ut en avgift för de prestationer som lämnas ut från informationssystemet och för informationstjänster. Grunderna för avgiften regleras i lagen om grunderna för avgifter till staten. De myndighe-

ter, kommuner och samkommuner som levererar uppgifter till systemet skall dock få uppgifterna avgiftsfritt för annat än kommersiellt bruk, förutsatt att de gäller den egna branschen eller det egna området.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2004.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar.

I samband med sakkunnigutfrågningen framgick det att det är statliga myndigheter och kommuner som främst kommer att behöva uppgifter. Uppgifterna används exempelvis inom polis-, brand- och räddningsväsendet. Dessutom används de för kollektivtrafiktjänster, för trafikstyrning och för planering av trafiksystem. En annan viktig användargrupp är företag och organisationer som använder uppgifterna i sin egen verksamhet. Som exempel kan nämnas planering av transporter och optimering av logistiken i näringslivet. Den tredje gruppen består av företag som bearbetar uppgifterna i systemet och kombinerar dem med andra uppgifter i kommersiellt syfte. Här kan som exempel tas olika avgiftsbelagda nättjänster och apparater för fordonsnavigering.

Uppgifterna i systemet härstammar från många olika källor. De ges en homogen form och anpassas till varandra. Vägförvaltningen övervakar att uppgifterna håller kvaliteten och levererar vid behov uppgifter till olika användargrupper. Vägförvaltningen tillhandahåller inte användarna färdiga tjänster eller tillämpningar utan upprätthåller endast datalagret. Uppgifternas bearbetningsgrad är följaktligen låg och förenlig med Vägförvaltningens myndighetsroll.

Utskottet påpekar att samhälleligt sett måste tjänsterna vara mer utvecklade för att generera en större nytta. Basystem av detta slag ligger väl till för ändamålet, eftersom de skapar de nödvändiga premisserna för ett effektivt utnyttjande av ny teknik. Dessutom snabbar de upp utvecklingen och gör det möjligt att införa nya trafik-tjänster, för att inte tala om nya affärsmetoder. Ur systemet kan i framtiden utvinnas högkvalitativa tjänster för trafikändamål, tjänster som förbättrar säkerheten, gör det lättare att röra sig, gör verksamheten mer lönsam och underlättar för människor över lag. Om servicen skall bli bättre gäller det också att följa hur själva systemet utvecklas och hålla ett öga på de registrerade uppgifterna, understryker utskottet. Nu omfattar systemet exempelvis inte uppgifter om höjdskillnader och backighet men kan användas för att räkna ut en bränsleekonomiskt lönsamare rutt. När systemet tagits i bruk bör det enligt utskottets mening övervägas om uppgifterna kunde utvecklas för att systemet ska generera större nytta.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan sagda föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 6 november 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /saml
Inkeri Kerola /cent
Risto Kuisma /sd
Erkki Pulliainen /gröna
Eero Reijonen /cent

Pertti Salovaara /cent
Arto Seppälä /sd
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /saml
ers. Reijo Paajanen /saml
Lyly Rajala /kd.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.